

การขอรับบำเหน็จดำรงชีพและบำเหน็จตกทอด

บำเหน็จดำรงชีพ

บำเหน็จดำรงชีพ หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ผู้รับบำนาญเพื่อช่วยเหลือการดำรงชีพ โดยจ่ายให้ครั้งเดียว (มาตรา ๔๗/๑)

ผู้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพมีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพตามอัตราและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้จ่ายในอัตราสิบห้าเท่าของบำนาญรายเดือนที่ได้รับแต่ไม่เกินสี่แสนบาทโดยให้มีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ตามวิธีการ ดังนี้

(๑) ผู้รับบำนาญซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ให้มีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ไม่เกินสองแสนบาท

(๒) ผู้รับบำนาญซึ่งมีอายุตั้งแต่หกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป ให้มีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ไม่เกินสี่แสนบาท แต่ถ้าผู้รับบำนาญนั้นได้ใช้สิทธิตาม (๑) ไปแล้ว ให้ขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ไม่เกินส่วนที่ยังไม่ครบตามสิทธิของผู้นั้น แต่รวมกันแล้วไม่เกินสี่แสนบาท

ผู้มีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพ

ผู้ที่ได้รับบำนาญปกติ หรือบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ

บำเหน็จตกทอด

บำเหน็จตกทอด หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการผู้ใดที่ตายระหว่างรับราชการอยู่ และผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ โดยให้จ่ายเป็นเงินบำเหน็จตกทอดเป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนรวมกับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับและจ่ายตามส่วนให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิตามเกณฑ์ ดังนี้ (มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙)

(๑) บุตรให้ได้รับสองส่วน ถ้าผู้ตายมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไปให้ได้รับสามส่วน

(๒) สามีหรือภรรยาให้ได้รับหนึ่งส่วน

(๓) บิดา มารดา หรือบิดาหรือมารดาที่มีชีวิตอยู่ให้ได้รับหนึ่งส่วน

ในกรณีที่ทายาทตามข้อ (๑) - (๓) ได้ตายไปเสียก่อนให้แบ่งเงินดังกล่าวระหว่างทายาทผู้มีสิทธิที่เหลือเป็นผู้มีสิทธิได้รับ

ในกรณีที่ไม่มีทายาทตามข้อ (๑) - (๓) ให้จ่ายแก่บุคคลซึ่งผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ต่อส่วนราชการเจ้าสังกัดตามแบบและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่ไม่มีทายาทและบุคคลซึ่งผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ก่อนได้ตายไปก่อน ให้สิทธิในบำเหน็จตกทอดนั้นเป็นอันยุติลง

ในกรณีที่ได้มีการจ่ายบำเหน็จตกทอดไปแล้ว หากปรากฏว่ามีบุตรซึ่งได้มีคำพิพากษาของศาลว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ซึ่งได้มีการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรก่อนหรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บิดาตายหรือนับแต่วันที่ได้อุ หรือควรได้รู้ถึงความตายของบิดาให้แบ่งจ่ายบำเหน็จตกทอดนั้นใหม่ระหว่างทายาทผู้มีสิทธิโดยถือว่าบุตรชอบด้วยกฎหมายตามคำพิพากษานั้นเป็นทายาทผู้มีสิทธิตั้งแต่วันที่ตายของเจ้าของบำนาญ

ทั้งนี้ ถ้าได้มีการรับบำเหน็จดำรงชีพไปแล้ว เมื่อผู้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพตาย การจ่ายเงินบำเหน็จตกทอดให้หักเงินบำเหน็จดำรงชีพก่อนแล้วได้รับในส่วนที่เหลือตามสิทธิ

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

แนวปฏิบัติการขอรับบำเหน็จดำรงชีพ

ผู้ที่ได้รับบำนาญปกติ หรือบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ หากประสงค์จะขอรับบำเหน็จดำรงชีพให้ดำเนินการดังนี้

๑. กรณีผู้รับบำนาญซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกสิบห้าปีบริบูรณ์ หากประสงค์จะขอรับบำเหน็จดำรงชีพให้มีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ไม่เกินสองแสนบาท

๑.๑ ให้ผู้มีสิทธิยื่นขอรับบำเหน็จดำรงชีพพร้อมแบบขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ บำนาญพิเศษ บำเหน็จดำรงชีพ หรือเงินทดแทนข้าราชการวิสามัญออกจากราชการ (แบบ ๕๓๐๐) และดำเนินการตามขั้นตอนของการขอรับบำเหน็จบำนาญปกติ

๑.๒ ให้ผู้มีสิทธิขอและยื่นเอกสารหลักฐานการขอรับบำเหน็จดำรงชีพ ให้กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ชั้น ๖ ดังนี้

- สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร ประเภทออมทรัพย์ หรือกระแสรายวัน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน ๒ ฉบับ

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน ๒ ฉบับ

- หนังสือรับรองและขอเบิกบำเหน็จดำรงชีพ (แบบ สรจ.๓) ขอรับบำเหน็จดำรงชีพกรณีอายุต่ำกว่า ๖๕ ปีบริบูรณ์ โดยยื่นขอรับพร้อมบำนาญตามสิทธิไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒ ฉบับ

๒. กรณีผู้รับบำนาญซึ่งมีอายุตั้งแต่หกสิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป หากประสงค์จะขอรับบำเหน็จดำรงชีพให้มีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ไม่เกินสี่แสนบาท แต่ถ้าผู้รับบำนาญนั้นได้ใช้สิทธิตาม ๑.๑ ไปแล้ว ให้ขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ไม่เกินส่วนที่ยังไม่ครบตามสิทธิของผู้นั้น แต่รวมกันแล้วไม่เกินสี่แสนบาท

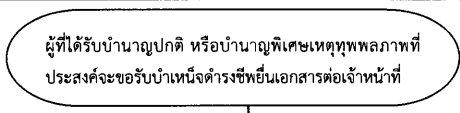
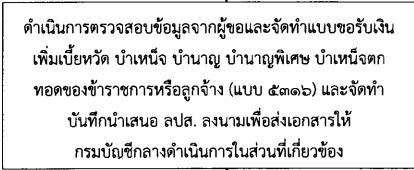
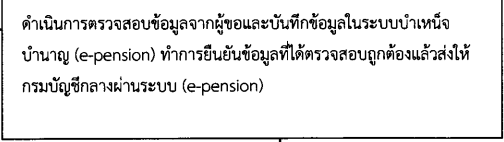
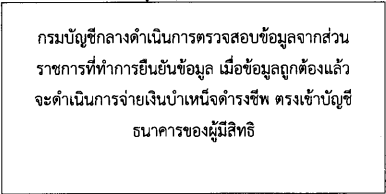
๒.๑ ให้ผู้มีสิทธิขอและยื่นเอกสารหลักฐานการขอรับบำเหน็จดำรงชีพ ให้กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ชั้น ๖ ดังนี้

- สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร ประเภทออมทรัพย์ หรือกระแสรายวัน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน ๒ ฉบับ

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง จำนวน ๒ ฉบับ

- หนังสือรับรองและขอเบิกบำเหน็จดำรงชีพ (แบบ สรจ.๓) ขอรับบำเหน็จดำรงชีพกรณีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป โดยให้ได้รับตามสิทธิไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แต่ถ้าผู้รับบำนาญนั้นได้ใช้สิทธิตาม (๑) ไปแล้ว ให้ขอรับบำเหน็จดำรงชีพได้ไม่เกินส่วนที่ยังไม่ครบตามสิทธิของผู้นั้น แต่รวมกันแล้วไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒ ฉบับ

ผังกระบวนการและระยะเวลา : การขอรับบำเหน็จดำรงชีพ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑.		ขึ้นอยู่กับผู้ขอ	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ตรวจสอบเอกสารที่ผู้ขอรับบำเหน็จดำรงชีพยื่นขอรับ	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. (สกาวรรตน์)
๒.		๔ วัน	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ขอและจัดทำเอกสารแบบขอรับเงินเพิ่มเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ บำนาญพิเศษ บำเหน็จตกทอดของข้าราชการหรือลูกจ้าง (แบบ ๕๓๑๖) ในการยื่นขอรับบำเหน็จดำรงชีพในส่วนของผู้ขอรับและบันทึกนำเสนอ ลปส. ลงนามเพื่อส่งเอกสารให้กรมบัญชีกลางดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. (สกาวรรตน์)
๓.			กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ขอและบันทึกข้อมูลในระบบบำเหน็จบำนาญ (e-pension) ทำการยืนยันข้อมูลที่ได้ตรวจสอบถูกต้องแล้วส่งให้กรมบัญชีกลางผ่านระบบ (e-pension)	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. (สกาวรรตน์)
๔.			ตามรอบปฏิบัติการจ่ายตรงของกรมบัญชีกลาง	กรมบัญชีกลางดำเนินการตรวจสอบและจ่ายเงินบำเหน็จดำรงชีพ ตรงเข้าบัญชีธนาคารของผู้มีสิทธิโดยตรง

ไม่ถูกต้อง
ตีกลับให้
ส่วนราชการ
แก้ไขให้ถูกต้อง

แนวปฏิบัติการขอรับบำเหน็จตกทอด

กรณีข้าราชการผู้ใดที่ตายระหว่างรับราชการอยู่ และผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ ให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิขอรับบำเหน็จตกทอด ดังนี้

๑. ให้ผู้ทายาทผู้มีสิทธิยื่นขอรับบำเหน็จตกทอดตามสิทธิ ได้ที่กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ชั้น ๖ ดังนี้

๑.๑ ให้ผู้มีสิทธิขอและยื่นเอกสารหลักฐานการขอรับบำเหน็จดำรงชีพ ดังนี้

- สำเนาใบมรณะบัตรของข้าราชการผู้ใดที่ตายระหว่างรับราชการอยู่ และผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ

- สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร ประเภทออมทรัพย์ หรือกระแสรายวัน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง ของทายาทผู้มีสิทธิทุกคน จำนวน ๒ ฉบับ

- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง ของทายาทผู้มีสิทธิทุกคน จำนวน ๒ ฉบับ

- สำเนาทะเบียนบ้าน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง ของทายาทผู้มีสิทธิทุกคน จำนวน ๒ ฉบับ

- กรณีทายาทผู้มีสิทธินั้นได้ตายไปเสียก่อนให้แนบสำเนาใบมรณะบัตรและสำเนาทะเบียนบ้านที่ประทับตราว่า “ตาย” พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง ของทายาทผู้มีสิทธิผู้นั้น จำนวน ๒ ฉบับ

- กรณีมีคำพิพากษาของศาลว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ให้แสดงหลักฐานดังกล่าวเพื่อขอรับบำเหน็จตกทอดตามสิทธิ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง ของทายาทผู้มีสิทธิผู้นั้น จำนวน ๒ ฉบับ

๑.๒ เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารเรียบร้อยแล้ว จะดำเนินการจัดทำแบบขอรับบำนาญพิเศษและหรือบำเหน็จตกทอดกรณีถึงแก่ความตาย (แบบ ๕๓๐๙) และติดต่อทายาทผู้มีสิทธิทุกคนมาบันทึกถ้อยคำและลงชื่อต่อหน้าเจ้าหน้าที่ เพื่อประกอบการยื่นขอรับบำเหน็จตกทอดตามระเบียบต่อไป

ผังกระบวนการและระยะเวลา : การขอรับบำเหน็จตกทอด

ลำดับ	ผังกระบวนการ	ระยะเวลา (วัน)	รายละเอียดงาน	ผู้รับผิดชอบ
๑.		ขึ้นอยู่กับ ทายาทผู้มี สิทธิ	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ตรวจสอบ เอกสารของทายาทผู้มีสิทธิรับบำเหน็จ ตกทอด	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. (สกวาร์ตน์)
๒.		๔ วัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับ ทายาทผู้มีสิทธิ ด้วย	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ดำเนินการ ตรวจสอบข้อมูลจากผู้ขอและจัดทำ เอกสารแบบขอรับบำนาญพิเศษและ หรือบำเหน็จตกทอดกรณีถึงแก่ความ ตาย (แบบ ๕๓๐๙) ติดต่อทายาทผู้มี สิทธิทุกคนมาบันทึกถ้อยคำและลงชื่อ ต่อหน้าเจ้าหน้าที่เพื่อใช้ในการยื่น ขอรับบำเหน็จตกทอดและบันทึก นำเสนอ ลปส. ลงนามเพื่อส่งเอกสาร ให้กรมบัญชีกลางดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวข้อง	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. (สกวาร์ตน์)
๓.			กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. ดำเนินการ ตรวจสอบข้อมูลจากผู้ขอและบันทึก ข้อมูลในระบบบำเหน็จบำนาญ (e-pension) ทำการยืนยันข้อมูลที่ได้ ตรวจสอบถูกต้องแล้วส่งให้ กรมบัญชีกลางผ่านระบบ (e-pension)	กลุ่มการเจ้าหน้าที่ สล. (สกวาร์ตน์)
๔.		ตามรอบ ปฏิบัติการจ่าย ตรงของ กรมบัญชีกลาง	กรมบัญชีกลางดำเนินการตรวจสอบ และจ่ายเงินบำเหน็จดำรงชีพ ตรงเข้า บัญชีธนาคารของทายาทผู้มีสิทธิ โดยตรง	กรมบัญชีกลาง